

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(Hizb-ut Tahrir Emiri Celil Âlim Ata İbn Halil Ebu Raşta Tarafından Facebook Sayfası Takipçilerinin “Fıkhi” Sorularına Verilen Cevaplar Silsilesi)

Soru-Cevap

Ramazan Hilalini İnceleme ve Gözetlemenin Birliği

Nafeth Aljabari'ye

Soru:

Kerim kardeşim:

Esselamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berekâtuh

Bu yılki Ramazan hilalinin gözetilmesiyle ilgili olarak 24/6/2018 tarihli mesajınıza istinaden aşağıdaki hususa dikkat çekmek istiyorum:

Bizim burada, Filistin'de ve Kaliforniya arasındaki zaman farkımız on saattir. Yani Kaliforniya'da hilalin görüldüğü sırada bizim burada şafak vaktinin üzerinden yaklaşık üç saat geçmiş olacaktır. Bu da tüm gecenin, bu gecede görme tespiti olmaksızın geçtiği anlamına gelmektedir. Dolayısıyla bu çarşamba gününde iftar etmemiz (oruç tutmamamız) doğru olmaktadır. Zira bizim bölgemiz ve Kaliforniya, hilali görmek için gözetilmesi mahalline konu olan gecenin hiçbir bölümünü paylaşmamakta ve hilalin doğmasına rağmen tüm gecenin görme olmaksızın geçmesi bizi, eğer hava onlara kapalı olursa hükmüne sevk etmekte ve şerh hükme göre iftar etmemiz (oruç tutmamamız) doğru olmaktadır. Şevval ayından bir günü, yani Çarşamba günü kaza niyetiyle oruç tutmak ise, aslında oruç tutması caiz olmayan şüpheli bir günü kaza etmek anlamına gelmektedir.

Önemli bir not: Uluslararası tarih çizgisinin her iki yanında kendisine yakın olan bölgeler ayın başlangıcında birleşmekte, dolayısıyla aralarında 24 saatlik bir zaman farkı olmasına rağmen kameri ayın başlangıcına katılmaktadır. Zira kameri ayın başlangıcının belirlenmesinde önemli olan, küresel takvime göre günün adlandırılması değil, sadece görmedir.

Allahu Teala daha iyisini bilir ama böyledir.

Vesselamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berekâtuh

Cevap:

Ve Aleykumselam ve Rahmetullahi ve Berekâtuh.

Mesajınızı gördüm ve görünen o ki Ramazan hilali konusunda kafanız karışmış...

Ey kardeşim bu konuda tam olarak bilmen gereken bazı hususlar vardır:

Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurmaktadır: **صُومُوا لِرُؤُوسِهِ وَأَفْطِرُوا لِرُؤُوسِهِ** “(Ramazan) hilalini gördüğünüzde orucu tutun ve (Şevval) hilalini gördüğünüzde de iftar (bayram) edin!” Bu, Müslümanlar için genel bir hitaptır. Bu da hilal herhangi bir yerde görüldüğü zaman her bir yerde bulunan Müslümanların buna uymaları gerektiği anlamına gelmektedir... Bu hususun anlaşılması önemlidir... Tekrar ediyorum bunun anlaşılması önemlidir...

Buna göre Müslümanların birlikte oruç tutmaları ve birlikte iftar (bayram) etmeleri gerekmediğine dair herhangi bir anlayış, çıkarım (istinbat) veya yorum, benimsemeye aykırı tercih edilmiş bir anlayıştır. Böylece mesajınızda, Kaliforniya halkının o gün oruç tutması farzdır ama Filistin halkının üzerine farz değildir şeklinde ulaştığınız şey, oruç ve bayramın birliği hakkında benimsenen hadise aykırıdır.

2- Mesajınızda Filistin ile Kaliforniya arasındaki farkı hesaplarken belirttiğiniz şey dakik değildir. Zira siz şöyle diyorsunuz: (Bizim burada, Filistin’de ve Kaliforniya arasındaki zaman farkımız on saattir. Yani Kaliforniya’da hilalin görüldüğü sırada bizim burada şafak vaktinin üzerinden yaklaşık üç saat geçmiş olacaktır. Bu da tüm gecenin, bu gecede görme tespiti olmaksızın geçtiği anlamına gelmektedir. Dolayısıyla bu çarşamba gününde iftar etmemiz (orucu tutmamamız) doğru olmaktadır. Zira bizim bölgemiz ve Kaliforniya, hilali görmek için gözetilmesi mahalline konu olan gecenin hiçbir bölümünü paylaşmamakta ve hilalin doğmasına rağmen tüm gecenin görme olmaksızın geçmesi bizi, eğer hava onlara kapalı olursa hükmüne sevk etmekte ve şerî hükme göre iftar etmemiz doğru olmaktadır. Şevval ayından bir günü, yani Çarşamba günü kaza niyetiyle oruç tutmak ise, aslında oruç tutması caiz olmayan şüpheli bir günde kaza etmek anlamına gelmektedir.)

Hesaplama bu şekilde değildir:

a- Evet, Filistin ile onlar arasındaki fark yaklaşık on saattir. Dolayısıyla Filistin (35.) doğu meridyeni ve Kaliforniya (120.) batı meridyenindedir, yani aralarındaki fark (120+35= 155) olup her bir meridyen yaklaşık (4) dakikadır. Dolayısıyla fark yaklaşık on saat olmaktadır ancak geriye değil ileriye doğru. Yani bizim zamanlamamız, Kaliforniya’dan daha erken olup daha geç değildir. Örneğin orada güneş battığında, yani onlar için Perşembe gecesi başladığında, saat akşamın altısı (18) olurken o zaman bizde Perşembe gecesi bitmek üzere, yani bizim zamanlamamız (18+10= 28), yani Cuma günü yaklaşık sabahın dördü, yani sabah ezanından önce ya da o civarlarda olmaktadır... Dolayısıyla geri doğru hesapladığın gibi değildir. Zira bu şekilde on saati geriye doğru saydın o zaman bizim yanımızda saat (10-18), yani sabah saat sekiz olduğunu söyledin! Çünkü Filistin’de herhangi bir günün sabahının sekizi, Kaliforniya’da o gün gece yaklaşık on civarında olmaktadır ve o günün gecesi gündüzünden önce gelmektedir...Dolayısıyla güneş Filistin’de herhangi bir günde, o gün için o ülkede güneş doğmadan önce doğar... Ve onlarda batmadan önce de Filistin’de batar...Yani onlarda güneş battığında örneğin Salı akşamı saat (18) altı, yani Çarşamba gecesi olurken bizde saat Çarşamba günü şafaktan önce (4) olmaktadır. Bu yüzden bu paylaşım ne kadar az olursa olsun, gecenin bir bölümünü paylaşma olasılığı daha yüksektir.

b- Bununla birlikte farz edelim ki gecenin bir bölümünü paylaşmamış olsalar bile her ikisinin orucu da bayramı da birdir ve açıklaması şöyledir:

- Farz edelim A, B ve C olmak üzere üç bölge var ve A gecenin bir bölümünü B ile paylaşıyor ve böylece onunla oruç tutup iftar ediyor...B de C ile gecenin bir bölümünü paylaşıyor ve böylece onunla oruç tutup iftar ediyor... Dolayısıyla bu, A’nın C ile oruç tutması ve iftar etmesinin vacip olduğu anlamına gelmektedir. Yani A gecenin bir bölümünü C ile paylaşırsa da paylaşmasa da A ve C’nin birlikte oruç tutması ve iftar etmesi vacip olur. Çünkü A, gecenin bir bölümünü B ile paylaşmış ve böylece birlikte oruç tutup iftar etmişlerdir. Az önce belirttiğimiz gibi B de gecenin bir bölümünü C ile paylaşmış ve böylece birlikte oruç tutup iftar etmişlerdir. Bu vakıa, dünyanın her bir bölgesine intibak ettiği gibi **صُومُوا لِرُؤُوسِهِ وَأَفْطَرُوا لِرُؤُوسِهِ (Ramazan) hilalini gördüğünüzde orucu tutun ve (Şevval) hilalini gördüğünüzde de iftar (bayram) edin!**” hadisine de intibak etmektedir. Zira bu, dünyanın tüm bölgeleri için geneldir.

3- Buna göre mesajınızda belirttiğiniz gibi Filistin gecenin bir bölümünü Kaliforniya ile paylaşmasa bile, örneğin Afrika’da aralarında bir bölge var ki gecenin bir bölümünü Kaliforniya ile paylaşıyor ve gecenin bir bölümünü de Filistin ile paylaşıyor ve böylece hem Kaliforniya ile oruç tutup iftar yapıyor hem de Filistin ile oruç tutup iftar yapıyor...Ardından Filistin ve Kaliforniya birlikte oruç tutmuş oluyor. Bu şekilde dünyanın tüm bölgeleri birlikte oruç tutup iftar yapmış oluyor. Ardından da Allah’ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem’in hadisi tatbik edilmiş oluyor. Yani vacip olduğu üzere Müslümanlar birlikte oruç tutup iftar (bayram) yapmış oluyorlar.

4- Ama şayet gecenin bir bölümünün paylaşılması Kaliforniya ile Filistin arasında olması gerekir ki böylece birlikte oruçlarını tutup iftar yapabilsinler şeklindeki sizin görüşünüzü alırsak mesajınızda belirttiğiniz bilgilerinize göre gecenin bir bölümünün paylaşılması söz konusu değildir. Bu da Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem’in, tüm Müslümanların orucunun ve

fitrının birlikte olması gerektiğine dair hadisin delaletini askıya almak anlamına gelmektedir. Doğal olarak bu da, Müslümanların oruçlarında ve iftarlarında (bayramlarında) vahdet olmaları hakkında benimsediğimiz ve davet ettiğimiz şeye aykırı olmaktadır. Nitekim bu hususta H. 25 Şaban 1415 M. 14/12/1998 tarihli bir neşriyat yayınlamıştık.

5- Filistin'de gece başlayıp Kaliforniya'da güneş doğarsa o zaman nasıl oruç olacak şeklindeki sözünüze gelince; bu zor bir mesele değildir. Örneğin biz çarşamba günü gün batımından sonra hilal görüp Perşembe günü oruç tutarken Kaliforniya'da Çarşamba günü vakit gündüz oluyor. Dolayısıyla onlar için Çarşamba günü güneş battığında hilali görseler de görmeseler de bizim görmemiz onların Perşembe günü oruç tutmalarını zorunlu kılmaktadır...Ama biz Çarşamba günü gün batımında onu görmezsek ve onlar da Çarşamba günü gün batımından sonra onu görürler ve bize de haber Perşembe sabahı ulaşırsa o zaman o günü geçiriyoruz ve bu, ayın başına ve sonuna, yani bayram gecesine mutabık olmaktadır...Bu, Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem döneminde de meydana gelmiştir. Nitekim Ahmed'in Müsnedi'nde Ebu Umeyr İbn Enes'den bana Ensar'dan bir grup, Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in ashabından şöyle dediğini rivayet etmiştir şeklinde tahrir ettiği hadiste şu şekilde geçmektedir: **عَمَّ عَلَيْنَا هِلَالٌ شَوَّالٍ ، فَأَصْبَحْنَا صِيَامًا ، فَجَاءَ رَكْبٌ مِنْ آخِرِ النَّهَارِ فَشَهِدُوا عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُمْ رَأَوْا الْهِلَالَ بِالْأَمْسِ ، " فَأَمَرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يُفْطَرُوا مِنْ يَوْمِهِمْ وَأَنْ يَخْرُجُوا لِيُعِيدَهُمْ مِنَ الْعَدْوِ " Dediler ki: Şevval hilalini (hava koşulları nedeni ile) göremedik. Böylelikle sabaha oruçlu olarak başladık. Günün sonunda bir kabile geldi. Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in yanında dün hilali gördüklerine dair şahitlik ettiler. Bunun üzerine Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem "onlara oruçlarını bozmalarını, daha sonra da ertesi gün bayramları için çıkmalarını emretti."** Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem onlara, Medine-i Münevvere dışında Şevval hilalinin başkaları tarafından görülmesi nedeniyle Ramazan'dan sandıkları günde oruçlarını bozmalarını emretmiştir. Zira kabile hilali, Medine'ye varmadan önce görmüşlerdi ve Medine halkı onların gördüklerini bilmiyordu. Bu yüzden sabaha oruçlu olarak başlamışlardı. Ancak onların dışındaki Müslümanların hilali gördüklerini öğrendiklerinde Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem onlara bayram yapmalarını emretti... Ama şu an tüm ülkelerde bulunan medya organları, hilalin görüldüğü haberini birkaç saniye içinde tüm dünyaya iletebilmektedirler. Bu yüzden Müslümanların, hilalin dünyanın herhangi bir yerinde görüldüğü haberini duyar duymaz oruç tutmaları veya bayram etmeleri gerekmektedir...

Dolayısıyla mesele zor değildir. Bilakis Allah'ın kendisine kolaylık kıldığı kimseler için kolay bir meseledir. Özellikle de iletişimlerin göz açıp kapayıncaya kadar olduğu bu günlerde.

6- Şüpheli güne gelince; Sizin bahsettiğiniz gibi değildir. Bilakis o, bir Müslümanın dünyanın hiçbir yerinden hilali gördüğüne dair bir haberin ulaşmadığı Şaban'ın otuzuncu günüdür. Dolayısıyla o günde oruç tutmak caiz değildir. Ama sizin o günü şüpheli gün sanmanızdan dolayı oruç tutmadığınız halde size birinin hilali gördüğü ulaşırsa başkadır. Zira eğer size o günün gündüz vaktinde birinin hilali gördüğü ulaşırsa, o zaman o gün şüpheli gün olmaz, bilakis onu kaza etmeniz gerekir.

Sonuç olarak Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in ((**Ramazan**) hilalini gördüğünüzde **orucu tutun...**) hadisi, tün dünyayı kapsamakta olup buna aykırı olan herhangi bir söz hatalı veya olasıdır. Bilen ve hüküm verenlerin en hayırlısı Allah'tır.

En son olarak ey hayır kapısı, karar verip sormak yerine açıklanması için sormuş olsanız daha iyi olmaz mıydı? Öyle değil mi?

Kardeşiniz

H. 22 Şaban 1440

Ata İbn Halil Ebu Raşta

M. 28/04/2019

Cevaba, emirin (Allah onu korusun) aşağıdaki web sitesinden bağlanabilirsiniz:

<http://archive.hizb-ut-tahrir.info/arabic/index.php/HTAmeer/QAsingle/3949/>